

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
יוראי להב הרצנו
קטי קטרין שטרית
סימון דוידסון
שלי טל מירון
נעמה לזימי
נאור שירי
קארין אלהרר
מירב כהן
מטי צרפתי הרכבי
רון כץ
בועז טופרובסקי

5493/25/פ

הצעת חוק העונשין (תיקון – הכרה באינוס גברים), התשפ"ה–2025

1. החלפת סעיף 345 בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 345 יבוא :

"אינוס" 345. (א) האונס אדם, דינו – מאסר שש עשרה שנים ;
בסימן זה –

"האונס" – מי שחודר לגוף של אישה או גבר
באחת הנסיבות האלה :

(1) שלא בהסכמה חופשית ;

(2) בהסכמה, שהושגה במרמה
לגבי מיהות העושה או מהות
המעשה ;

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(3) בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה שנים, אף בהסכמתו;

(4) תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרוי, או מצב אחר המונע ממנו לתת הסכמה חופשית;

(5) תוך ניצול היותו במצב נפשי או מוגבלות סוציו-פסיכיאטרית אשר בשלם לא הייתה ההסכמה הסכמה חופשית.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), דין האונס – מאסר עשרים שנים אם האינוס נעשה באחת מנסיבות אלה:

(1) בקטין שטרם מלאו לו שש עשרה שנים ובנסיבות האמורות בסעיף קטן (א)(1), (2), (4), או (5);

(2) באיום בנשק חם או קר;

(3) תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית או הריון;

(4) תוך התעללות, לפני המעשה, בזמן המעשה או אחריו;

(5) בנוכחות אחר או אחרים שחברו יחד עמו לביצוע האינוס בידי אחד או אחדים מהם.

(ג) לעניין סימן זה, "חדירה לגוף של אישה או גבר" – החדרה של איבר מאברי הגוף או חפץ לאיבר המין הנשי או לפי הטבעת של אדם, או החדרת איבר המין לפיו של אדם."

תיקון סעיף 346 .2 בסעיף 346 לחוק העיקרי –

(1) כותרת השוליים – תימחק, ובמקומה יבוא "יחסי מין אסורים בהסכמה";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) החודר לגופו של קטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו שש עשרה שנים, או החודר לגופו של קטין שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, דינו – מאסר חמש שנים ;

(ב) לעניין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי החודר לגופו של קטין שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לקטין טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה האמור תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי."

(3) בסעיף קטן (ב) במקום המילים "הבועל אישה שמלאו לה" יבוא "החודר לגופו של אדם שמלאו לו".

ביטול סעיף 347 .3 סעיף 347 לחוק העיקרי – בטל.

תיקון סעיף 347 א.4 בסעיף 347(ב) לחוק העיקרי, במקום "הבועל אישה או העושה מעשה סדום באדם" יבוא "החודר לגופו של אדם" ובמקום "להם" יבוא "לו".

תיקון סעיף 351 .5 בסעיף 351 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), המילים "או של מעשה סדום לפי סעיף 347(ב)" – יימחקו ;

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) החודר לגופו של אדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו עשרים ואחת שנים, והוא בן משפחתו – דינו מאסר שש עשרה שנים."

תיקון סעיף 353 .6 בסעיף 353 לחוק העיקרי, במקום "סעיפים 346(א) או 347(א) יבוא "סעיף 346(א)".

תיקון סעיף 354 .7 בסעיף 354 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א)(2)(ב) במקום המילים "בעילה אסורה בהסכמה" יבוא "יחסי מין אסורים בהסכמה";

(2) סעיף קטן (א)(2)(ג) – בטל ;

(3) סעיף קטן (ג)(2)(ב) – בטל.

דברי הסבר

הצעת החוק נועדה ליצור איחוד בעבירות החדירה בנסיבות אסורות לגופו של אדם והכללתן תחת עבירת האינוס. מוצע שעבירה זו תכיל את מכלול האיסורים הנוגעים לחדירה כאמור לגופה של אישה או לגופו של גבר, באופן המבטל את הקטגוריות של "בעילה" ו"מעשה סדום" המייצרות הבחנות שאינן ראויות על פי מין ונלווית להן משמעויות פוגעניות.

כאשר נשללת מאדם האוטונומיה על גופו, כאשר מישהו משתמש בגופו של אדם ללא רשותו ומבצע חדירה פיזית לגופו, מדובר באונס ואין הדבר תלוי במין או מגדר הנפגע.

כיום חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק), מגדיר "אינוס" כ"בעילה" בנסיבות אסורות של אישה, וחל רק במקרים של חדירה לאיבר מינה. "מעשה סדום" מתייחס לחדירה בנסיבות אסורות לגופו של גבר או אישה בפי הטבעת, וגם למין אוראלי בנסיבות אסורות.

"מעשה סדום" מוגדר אמנם כעבירה שדינה כדין אונס, ובצדו עונש דומה, אך אינו מוגדר בחוק במפורש תחת עבירת האינוס והצעת חוק זו נועדה לשנות זאת. המונח "מעשה סדום", המתייחס לעיר סדום התנ"כית, מייצר קונוטציות חברתיות בעייתיות ומעורר יחס מפלה לפגיעה מינית שחווים גברים, עושה עוול כלפי ציבור שלם של קורבנות לאונס בתוך ומחוץ לקהילה הלהט"בית ומתחזק תרבות של השתקה.

נוכח העובדה שעבירות החדירה לגופו של גבר אינן נכללות תחת עבירת האינוס באופן מפורש, מועבר ברמה החברתית מסר פוגעני לנפגעים ומומחים משפטיים ופעילים בארץ ובעולם מראים כי יש לכך מחיר חברתי כבד. כאשר גבר לא מקבל מסר ברור שחדירה בנסיבות אסורות לגופו הוא אינוס ויתרה מכך המעשה שחוה מתויג כ"מעשה סדום", יש בכך כדי לערער את תחושת הלגיטימציה להתלונן.

לפיכך, מוצע לבטל את הוראות החוק שמתייחסות ל"מעשה סדום" ובמקומן ליצור איחוד של עבירות החדירה בנסיבות אסורות לגופו של אדם תחת עבירת האינוס. שינוי זה גם יבטל את השימוש במושג ה"בעילה" שמגיע מעולם של פטריארכיה וכפייה מינית ומנציח יחסי כוחות מגדריים אלימים.

הצעת החוק תשנה את המסר המועבר היום לגברים בחברה, תכיר בפגיעותם, ובחומרת המעשה האלים של החדירה לגופו של אדם בנסיבות אסורות, ללא קשר למין או למגדר הנפגע ותערער את קשר השתיקה סביב פגיעות מיניות ואונס שעוברים גברים, בגירים וקטינים.

הצעת חוק זו הוכנה בסיוע "איגי" – ארגון הנוער הגאה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת לימור סון הר מלך (פ/4928/25) ועל ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/5376/25).

הצעת חוק זוהי הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת אמילי חיה מואטי וקבוצת חברי הכנסת (פ/3876/24).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

י"ב בשבט התשפ"ה (10.02.2025)